

Phần I (6,5 điểm): Cho đoạn thơ sau:

*“Tưởng người dưới nguyệt chén đồng
Tin sương luống những rày trông mai chờ.
Bên trời góc bể bơ vơ,
Tám son gột rửa bao giờ cho phai.
Xót người tựa cửa hôm mai,
Quạt nồng ấp lạnh những ai đó giờ?
Sân Lai cách mấy nắng mưa,
Có khi gốc tử đã vừa người ôm.”*

(Trích SGK Ngữ văn 9, tập 1, trang 93,94)

Câu 1 (1,0 điểm): Đoạn thơ trên trích trong tác phẩm nào? Tác giả là ai? Nêu nội dung của đoạn thơ trên.

Câu 2 (1,5 điểm): Chỉ ra hai điển cố trong đoạn thơ trên và nêu hiệu quả nghệ thuật của cách sử dụng điển cố đó.

Câu 3 (3,5 điểm): Viết đoạn văn theo phương pháp lập luận diễn dịch khoảng 12 câu làm rõ nỗi lòng của Kiều thể hiện ở đoạn trích trên. Trong đoạn văn có sử dụng một câu ghép và thán từ (gạch chân chỉ rõ).

Câu 4 (0,5 điểm): Kể tên một bài thơ đã học trong chương trình Ngữ văn THCS cũng thể hiện cái nhìn về thân phận nổi trôi của người phụ nữ trong xã hội phong kiến (ghi rõ tên tác giả).

Phần I (3,5 điểm): Đọc văn bản sau và thực hiện yêu cầu bên dưới :

“Họp mặt lớp cũ thầy giáo tóc đã điểm sương gặp lại học trò rưng rưng nước mắt. Thầy hỏi đi hỏi lại một câu: “Cuộc sống em giờ ra sao? Có hạnh phúc không?”

Cô bạn lớp trưởng năm xưa ngồi xuống cạnh thầy, nửa đùa nửa thật: “Thầy ơi, bao nhiêu năm trời không gặp lại, vậy mà thầy chỉ mong đợi ở tụi em có điều đó thôi sao?”

Phải rồi chỉ có điều đó thôi sao? Không phải ông nọ bà kia, không phải là chức này tước khác, không phải tiền này của nọ, cũng không phải đã đóng góp được điều gì cho xã hội, cho đất nước. Chẳng lẽ chỉ là hạnh phúc thôi sao, hở thầy?

Thầy cười. Học trò của thầy ai cũng có năng lực và tự trọng. Và chỉ cần hai thứ đó thì chắc chắn các em đã đóng góp cho xã hội bằng cách này hay cách khác. Thầy không băn khoăn về việc đó. Rồi thầy nheo đuôi mắt đã đầy nếp nhăn hỏi: “Em không nhớ ngày ra trường thầy đã nói gì sao? Thầy đã hỏi các em có bao giờ suy nghĩ tại sao lại là “Độc lập - Tự do - Hạnh phúc?” Tại sao là “Hạnh phúc” mà không phải là “Thịnh vượng” hay “Văn minh” ? Hóa ra không em nào suy nghĩ về điều đó cả.”

(Phạm Lữ Ân, Nếu biết trăm năm là hữu hạn, NXB Hội Nhà văn, 2019)

Câu 1 (0,5 điểm): Xác định phương thức biểu đạt chính của đoạn trích?

Câu 2 (1,0 điểm): Chỉ ra một lời dẫn trực tiếp của người thầy trong đoạn trích. Theo thầy để đóng góp cho xã hội, học trò cần có phẩm chất đáng quý nào?

Câu 3 (2,0 điểm): Từ văn bản trên, em hiểu thế nào là hạnh phúc? Hãy viết một đoạn văn khoảng 2/3 trang giấy thi bàn về hạnh phúc trong cuộc sống của người Việt.

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
(6,5 điểm)	1 (1,0 điểm)	- Đoạn trích trên nằm trong tác phẩm <i>Truyện Kiều</i> . - Tác giả: Nguyễn Du - Nội dung đoạn thơ: Nỗi thương nhớ Kim Trọng và thương nhớ cha mẹ của Thúy Kiều.	0,25 đ 0,25 đ 0,5 đ
	2 (1,5 điểm)	- Diễn cố: Sân Lai, gốc tử. - Hiệu quả: + Bộc lộ được lòng hiếu thảo của Kiều với cha mẹ. + Cảm nhận được tấm lòng vị tha, nhân hậu của Kiều.	0,5 đ 0,5 đ 0,5 đ
	3 (3,5 điểm)	HS viết đoạn văn đảm bảo các yêu cầu sau: 1. Hình thức: - Đảm bảo dung lượng theo yêu cầu của đề; lập luận chặt chẽ; lí lẽ thuyết phục, dẫn chứng phù hợp; diễn đạt mạch lạc, rõ ý, đúng chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt. - Trình bày đoạn văn theo phép lập luận diễn dịch. - Sử dụng đúng, hợp lí câu ghép, thán từ, có chú thích rõ ràng. 2. Nội dung: HS bám sát ngữ liệu, khai thác các tín hiệu nghệ thuật: ngôn ngữ độc thoại nội tâm, câu hỏi tu từ, diễn cố, thành ngữ, nghệ thuật ẩn dụ... để thể hiện rõ nỗi nhớ người thân của Kiều. - Nhớ Kim Trọng: Kiều nhớ Kim Trọng trước điều này phù hợp với quy luật tâm lí, vừa thể hiện sự tinh tế của ngòi bút Nguyễn Du. + Nhớ lời thề nguyện đôi lứa, tưởng tượng cảnh Kim Trọng đang đau đáu chờ tin nàng. + Nhớ về Kim Trọng với tâm trạng đau đớn xót xa. + Câu thơ “Tắm son gột rửa bao giờ cho phai” có hai cách hiểu: tắm lòng son là tắm lòng nhớ Kim Trọng không bao giờ nguôi, hoặc tắm lòng son của Kiều bị dập vùi hoen ố, biết bao giờ gột rửa được. - Nhớ cha mẹ: + Lo lắng cha mẹ già yếu không ai chăm sóc + Nỗi áy náy không thể phụng dưỡng cha mẹ và sự mong chờ ngày đoàn tụ để làm tròn bổn phận người con hiếu thảo. + Thành ngữ “quạt nồng ấp lạnh”, diễn cố “sân Lai”, “gốc tử” nói lên tâm trạng nhớ thương, tấm lòng hiếu thảo của Kiều. + Cụm từ “cách mấy nắng mưa” vừa nói được thời gian xa cách, vừa nói lên sức tàn phá của tự nhiên. + Nhớ về cha mẹ, Kiều “nhớ ơn chín chữ cao sâu”. --> Kiều đã quên đi cảnh ngộ bản thân để nghĩ về Kim Trọng, nghĩ về cha mẹ --> Kiều là người tình thủy chung, người con hiếu thảo, người có tấm lòng vị tha, nhân hậu.	1,0 đ 2,5 đ

	4 (0,5 điểm)	- Bài thơ: Bánh trôi nước - Tác giả: Hồ Xuân Hương	0,25 đ 0,25 đ
II (3,5 điểm)	1 (0,5 điểm)	- Phương thức biểu đạt chính của văn bản: nghị luận	0,5 đ
	2 (1,0 điểm)	- Lời dẫn trực tiếp của thầy: HS chỉ ra được một trong các lời dẫn sau: + “ <i>Cuộc sống em giờ ra sao? Có hạnh phúc không?</i> ” + “ <i>Em không nhớ ngày ra trường thầy đã nói gì sao? Thầy đã hỏi các em có bao giờ suy nghĩ tại sao lại là “Độc lập - Tự do - Hạnh phúc?” Tại sao là “Hạnh phúc” mà không phải là “Thịnh vượng” hay “Văn minh?” Hóa ra không em nào suy nghĩ về điều đó cả.</i> ” - Theo thầy, để đóng góp cho xã hội học trò cần có: năng lực và tự trọng	0,5 đ 0,5 đ
	3 (2,0 điểm)	HS viết đoạn văn đảm bảo các yêu cầu sau: 1. Hình thức: Đảm bảo dung lượng theo yêu cầu của đề; lập luận chặt chẽ; lí lẽ thuyết phục, dẫn chứng phù hợp; diễn đạt mạch lạc, rõ ý, đúng chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt. 2. Nội dung: - Hiểu được vấn đề cần nghị luận: hạnh phúc là gì. - Bàn luận xác đáng về vấn đề cần nghị luận thể hiện được chính kiến của bản thân nhưng phải thuyết phục, phù hợp với chuẩn mực đạo đức xã hội. Ví dụ hệ thống lập luận như sau: - Khái niệm hạnh phúc: Hạnh phúc là một trạng thái tâm lí của con người khi ta thấy thỏa mãn một nhu cầu trừu tượng. Đó là một khái niệm thuộc phạm vi đời sống tinh thần của con người. - Biểu hiện của hạnh phúc: + Với mỗi người, mỗi lứa tuổi thì biểu hiện của hạnh phúc sẽ khác nhau, bên cạnh đó còn tùy thuộc vào hoàn cảnh, công việc. + Đôi khi hạnh phúc là mang lại hạnh phúc cho người khác... - Vai trò của hạnh phúc đối với mỗi người: hạnh phúc mang lại cho con người những điều tốt đẹp và chân thành nhất, là động lực để con người không ngừng cố gắng hoàn thiện mình và đứng lên sau mỗi lần vấp ngã. - Liên hệ bản thân và rút ra bài học nhận thức, hành động. <i>(Lưu ý: GV căn cứ vào bài làm, sự sáng tạo, thuyết phục của HS để cho điểm hợp lí)</i>	0,5 đ 1,5 đ